

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Utveckling med lokalt engagemang

Leadermetoden på Åland

Lokalkraft Leader Åland rf

Vad är Leader?

- LEADER är en metod inom EU sedan början av 1990-talet för att stärka landsbygdens ekonomi genom samverkande åtgärder.
- Leader är helt enkelt **verksamhet, rådgivning** och **finansiering** för ortens bästa – genom lokalt engagemang
- Idag finns över 3000 Leadergrupper i Europa

The infographic features the LEADER logo (a green arrow pointing right with the word 'LEADER' inside) and the European Union flag logo. Below the logos, the text reads: 'Det är Leadergrupperna som bestämmer vad som finansieras i regionerna. Gruppen består av **lokala invånare, företagare** samt **representanter för föreningar** och **offentlig förvaltning.**' At the bottom, there are six stylized human icons representing different types of people: a man in a suit, an elderly woman with glasses, a young girl, a man in overalls, a woman, and a man in a hard hat.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Utveckling med lokalt engagemang

Leader-grupperna i Finland

53
grupper

+ 11

**Fiskeleader
grupper**

I en grupps
område i medeltal
48 000
invånare och
6 kommuner

Det finns Leader-
verksamhet i alla
landsbygdsområden i Finland.
Arbetsmetoden lämpar
sig också för städer

Finansieringen per
Leader-grupp
i snitt
4,3
miljoner euro
under perioden
2023–2027

Du hittar din egen
Leader-grupp på adressen
www.leadersuomi.fi/sv

LEADER

Åland

– en del av Finlands EU-program

Vi ingår både i Finlands CAP-plan (landsbygdsutveckling) och i Finlands program för havs-, fiskeri- och vattenbruk.

Pga vår självstyrelse har Åland egen behörighet i t.ex val av åtgärder, prioritering och finansiering.

Ålands landskapsregering godkände Leader Åland som både Leader- och Fiskeleadergrupp 2009-2010 men beslöt i ett tidigt skede att inte tillåta stöd till kommersiell verksamhet (företagsstöd) genom Leader*.

* Undantag 2014-2022: "Ickeproduktiva åtgärder"
- jordbruksföretagens miljöinvesteringar (våtmarker + naturbeten)

Leader Åland har minst budget i hela Finland.

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Fakta om Åland

30 500 invånare

16 kommuner

1 stad (Mariehamn, ca 12 000 invånare)

9 landsbygdskommuner (ca 16 500 inv.)

6 skärgårdskommuner (ca 2 000 inv.)

Föreningen Leader Åland

2007-

**Föreningens
styrelse ca 9 pers.**

Leaderkontoret & personal

**Leadergruppen
(LAG) ca 15 pers.**

**Fiskeleadergruppen
(FLAG) ca 10 pers.**

Medlemmar

78 organisationer

16 kommuner

23 privatpersoner

Utveckling med lokalt engagemang

Föreningens åtaganden

Egna projekt

Information, samarbete & nätverk

Leaderstrategin

**Fiskeleader-
strategin**

Utveckling med lokalt engagemang

Delaktighet, miljö och natur i fokus

250 godkända projekt hittills

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Utveckling med lokalt engagemang

2016-2022

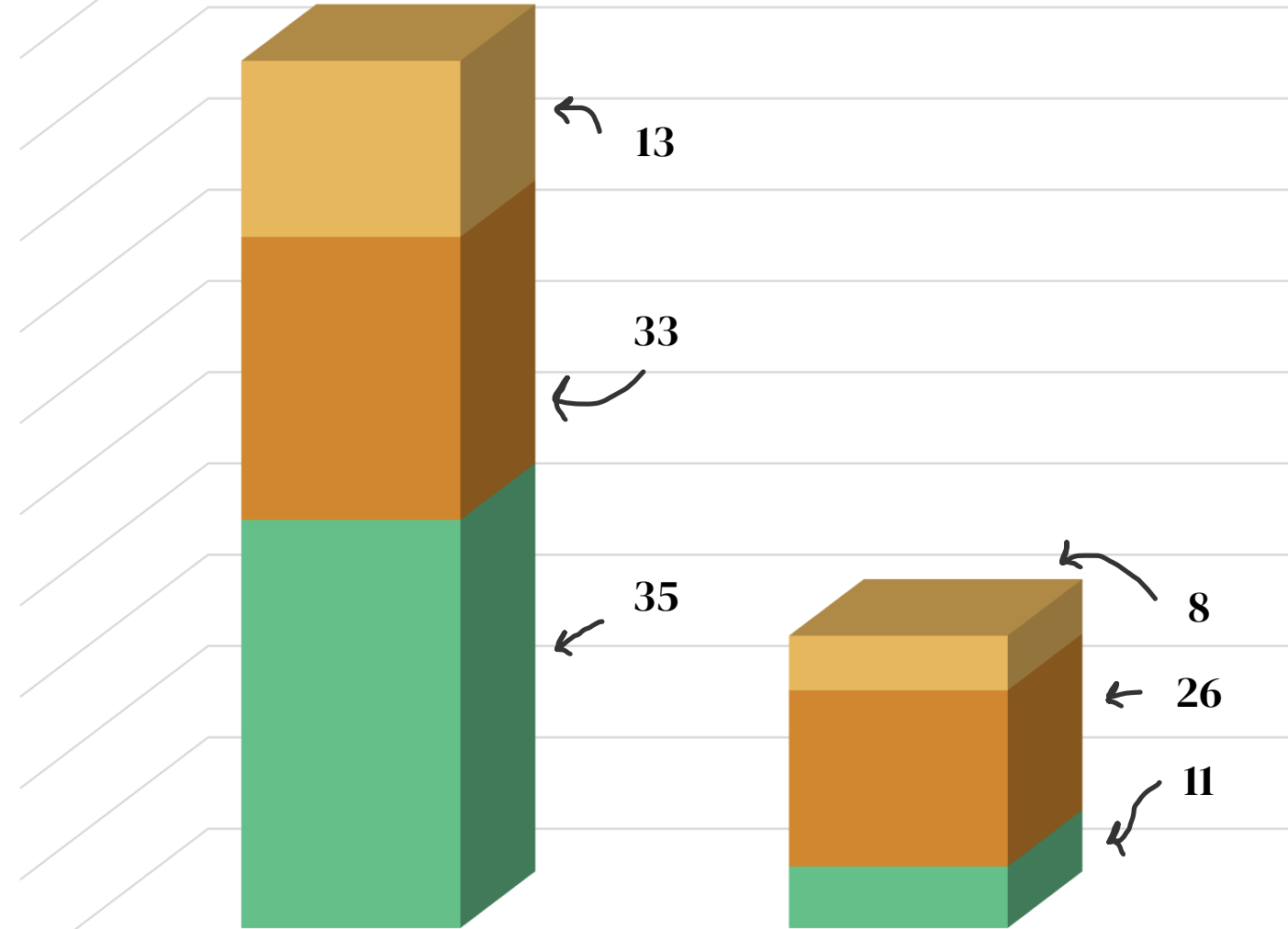
Ansökningar: 205

Godkända: 126

Återtagna: 41

Avslag: 38 (18%)

2 000 000 €
1 800 000 €
1 600 000 €
1 400 000 €
1 200 000 €
1 000 000 €
800 000 €
600 000 €
400 000 €
200 000 €
0 €

Leaderprojekt (81 st)

Fiskeleaderprojekt (45 st)

■ Samhälle & upplevelser

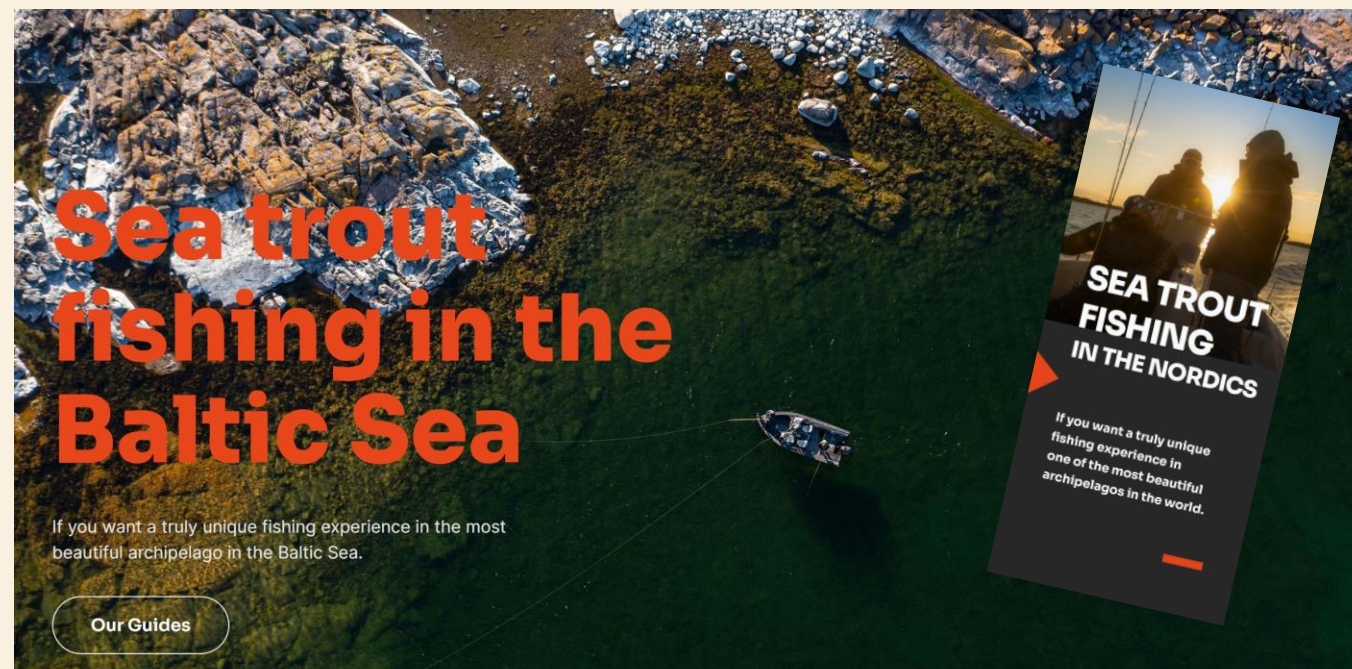
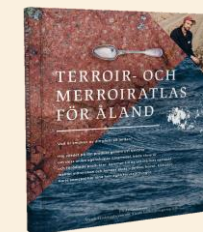
■ Miljövård

■ Kunskap & samverkan

Projekt som gynnar företagande och samverkan

- Havsöring från hav till hav
- Mer åländsk fisk på tallriken
- Åland Glimrar
- Utveckling av City Mariehamn
- Bihuset
- Skärgården i mitt hjärta
- Terroir- och merroiratlas
- Minskade näringsförluster i jordbruksmark

Programperioden 2023-2027

Den nya Leader- strategin

godkändes
maj 2023

1,3 milj. €

Den nya Fiskeleader- strategin

godkändes
april 2024

650 000 €

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Utveckling med lokalt engagemang

Fokusområden

Lokalt engagemang
för klimatanpassning
och biologisk
mångfald

Ett attraktivt och
levande samhälle
ger livskvalitet

Kompetens och
samverkan främjar
utveckling

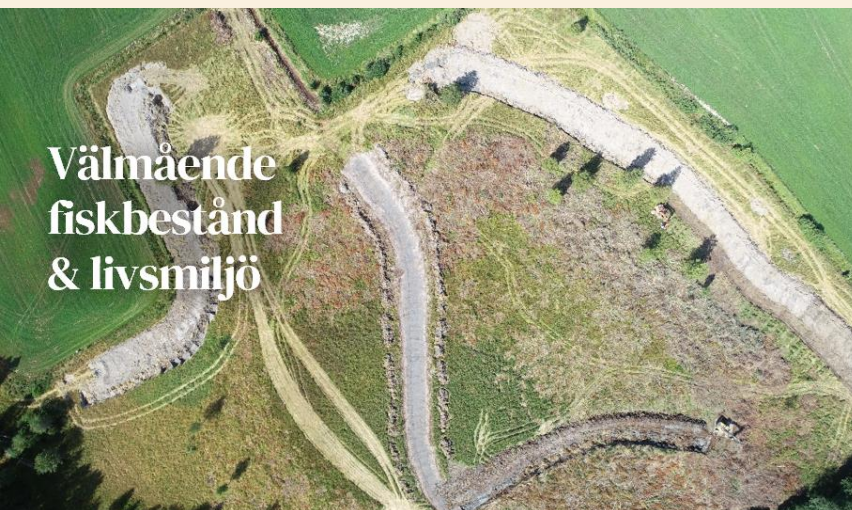
- Multifunktionella vatten- och våtmarksområden
- Värdefulla natur- & kulturmiljöer
- Omställning, beredskap & klimatsmarta lösningar
- Självhushållning & läran om livet på landet

- Tillgänglighet till en meningsfull fritid för alla åldrar
- Natur- & kulturupplevelser för boende och besökare
- Gemensamma smarta lösningar för en underlättad vardag

- Erfarenhetsutbyten, studieresor, nätverkande
- Utbildande insatser, kurser, lärlingsprojekt etc
- Förstudier, bobarhetsanalyser, byaplaner

Fokusområden

- Fiskevårdande insatser (ekosystembaserad förvaltning)
- Utredningar, pilotprojekt och planering
- Upprättande av fiskevårdsplaner
- Kunskapshöjande projekt

- Samarbeten kring produktutveckling och förädling
- Allmännyttiga investeringar
- Förstudier och pilotprojekt
- Folkbildande insatser om fiske och förädling
- Kunskapshöjande projekt, event
- Projekt som engagerar barn och unga

- Allmännyttiga investeringar som ökar förutsättning och tillgänglighet till fritids- och husbehovsfiske
- Bevarande av kulturverksamhet och kunskap kopplat till fiske och havsmiljön
- Projekt som engagerar unga
- Utbildningstillfällen, kurser, kompetensutveckling och prova-på projekt

- **Projekt med bred nytta kan få finansiering**
- **60 % i Leaderstöd**
- **40 % kan bestå helt eller delvis av privat finansiering, övrig offentlig finansiering eller talkoarbete (frivilligt arbete)**
- **Talkoarbete värderas till 20 euro i timmen + 40 euro i timmen med maskin (traktor etc) och antecknas under projektets gång**

- Över 6 000 personer har varit involverade i Leader-project på Åland.
- Föreningar, företagare och kommuner och bybor har arbetat tillsammans.

..hittills har över
67 900 talkotimmar
har dokumenterats

**..allt för att stärka
välmåendet och Ålands
attraktionskraft för
lokalinvånare och besökare.**

Medfinansieras av
Europeiska unionen

Utveckling med lokalt engagemang

TACK!

Lokalkraft Leader Åland rf

